

Informatie over het BAP1-tumorpredispositiesyndroom (BAP1-TPDS)

Wat is het BAP1-tumorpredispositiesyndroom?

BAP1-TPDS is een zeldzame erfelijke aandoening. Waarschijnlijk hebben tussen de 1 op de 200.000 en 1 op de miljoen mensen deze aandoening.

Mensen met BAP1-TPDS hebben gedurende hun leven een verhoogde kans op het ontwikkelen van een aantal soorten tumoren/kanker.

De meest voorkomende vorm van kanker bij BAP1-TPDS is het zogeheten uveaal melanoom. Dit wordt gezien bij ongeveer een kwart (25%) tot een derde (33%) van de mensen met BAP1-TPDS. Een uveaal melanoom is een oogtumor die meestal uit gaat van het choroidea (het vaatvlies van het oog) en soms ook een andere plek zoals de iris. Leeftijden waarop deze tumoren zijn vastgesteld variëren tussen de 16 en 72 jaar. De gemiddelde leeftijd is rond de 55 jaar.

Andere tumoren die vaker voorkomen bij BAP1-TPDS zijn een mesothelioom, meestal uitgaande van het longvlies (bij ongeveer een vijfde (20%) van de mensen), huidmelanoom (bij ongeveer een zesde (16%) tot een vijfde (20%) van de mensen) en nierkanker (heldercellig type, bij ongeveer een negende (11%) van de mensen). Ook lijken bepaalde hersentumoren (meningeomen) en galwegkanker iets vaker voor te komen in families met BAP1-TPDS. Huidtumoren die kunnen voorkomen naast huidmelanoom zijn basaalcelcarcinomen en de - in principe goedaardige - zogenoemde melanocytic BAP1-associated intradermal tumors (MBAITs).

Niet iedereen met BAP1-TPDS heeft dezelfde verschijnselen. De ernst van de aandoening en de leeftijd waarop verschijnselen ontstaan kunnen (ook binnen een familie) sterk verschillen.

Het is belangrijk om te melden dat onderzoek naar het BAP1-gen tot nu toe vooral gedaan is in families waarin uveaal melanomen en andere vormen van kanker voorgekomen zijn. Het is daarom goed mogelijk dat de risico's op kanker lager liggen in niet geselecteerde families. We raden daarom aan om over 5 tot 10 jaar opnieuw te informeren naar eventueel aangepaste controle adviezen.

Welke medische adviezen zijn er?

Voor mensen met BAP1-TPDS gelden momenteel de volgende controleadviezen:

- Vanaf de leeftijd van 16 jaar:
 - Jaarlijks controle van de ogen door een oogarts;
 - Jaarlijkse screening van de huid door een dermatoloog;
 - Maandelijks zelfonderzoek van de huid.
- Vanaf de leeftijd van 30 jaar:
 - Jaarlijkse beeldvorming van de borstkas en de buik via een MRI-scan (in een expertise centrum);
 - Indien geen MRI: informatief gesprek met oncologische longarts en screening van de nieren via jaarlijkse echografie, onderzoek van longen in overleg met longarts afhankelijk van eventuele klachten.

Wat is de oorzaak?

BAP1-TPDS wordt veroorzaakt door een DNA-afwijking (mutatie) in het BAP1-gen.

Hoe erft BAP1-TPDS over?

Mannen en vrouwen kunnen drager zijn van een BAP1-mutatie en deze doorgeven. Kinderen van een ouder met een BAP1-mutatie hebben ieder een kans van 50% (1 op 2) om deze mutatie te erven. Dit geldt voor zonen en voor dochters.

Wat betekent dit voor familieleden?

Kinderen van iemand met BAP1-TPDS hebben 50% kans om de aanleg voor deze aandoening ook te hebben. Broers en zussen van iemand met BAP1-TPDS hebben alleen 50% kans de aanleg te hebben als één van de ouders ook BAP1-TPDS heeft (gehad). BAP1-TPDS kan ook bij iemand nieuw ontstaan, in dat geval is de kans op de aanleg voor broers en zussen erg klein.

Voor erfelijkheidsadvies en onderzoek kunnen familieleden zich door hun huisarts laten verwijzen naar een polikliniek klinische genetica.

Wat zijn de mogelijkheden bij een kinderwens?

Algemene informatie over een erfelijke aandoening en kinderwens staat op <https://www.erfelijkheid.nl/kinderwens/wat-als-je-een-erfelijke-ziekte-kunt-doorgeven>.

Voor informatie over de kans op herhaling en de mogelijkheden bij een kinderwens kan een afspraak worden gemaakt bij een polikliniek klinische genetica.

Waar vind ik meer informatie?

Meer informatie over BAP1-TPDS vindt u op <https://erfelijkheid.nl/ziektes/bap1-tumorpredispositiesyndroom-bap1-tpds>.

Algemene informatie en een filmpje (beeldverhaal) over een erfelijke aanleg voor kanker zijn te vinden op <https://erfelijkheid.nl/erfelijk/kanker-erfelijk>.

Informatie over een gezonde leefstijl en de rol hiervan bij kanker staat op de website van het KWF: <https://www.kwf.nl/kanker-voorkomen>.

Oktober 2024

Synoniemen: -